

Sirr olmayan duyğular

Əslində hər məqamın, elə hər məclisin özünün də ovqatı olur. Həmin o məclis də, o məqam da sən öz ovqatının içərisində rahatlamağa, şəraitə uyğunlaşdırmağa, bir sözlə, özünə tabe etməyə çalışır. Təbii ki, burda bir nüans var, o da sən məclis, məqam adamı olub-olmadığındır. Bunu ona görə deyirəm ki, adətən məclis adamları yerindən, zamanından asılı olmayaraq, həmin o məclisin nəbzini tuta bilirlər. Amma...

Elə adamlar da var ki, (onlardan biri də mənəm - Ə.M.) məclisə uyğunlaşmaq onlar üçün çox çətin olur. Xüsusilə də tanımadıqları, münasibətləri olmadığı şəxslərin iştirak etdiyi məclisdə vaxt darıxdırıcı, ovqat cansıxıcı olur. Özünü məclisə yamaq hesab edirsən. Hətta o an üçün içindən bir "artıq adamın" ağrısı gəlib keçir. Ona görə də tez durub getmək, bu məclisi tərk etmək, özünü öz rahatlığına qovuşdurmaq hissi səni tərk etmir. Amma etik qaydalar, məclisə dəvət edənə saygı səni dayanmağa, dözməyə məcbur edir. Bax, belə məqamda cingildəyən bədələrin səsi bir qıcıq yaradır. Özü də tanımadığım və bəzən də boğazdan yuxarı pafoslu nitqlər, təriflər, yumşaq desək adamın "ətini tökülür". Buna da dözsürsən və dözdözdə də növbə gəlib çatır sənə. Şərəfinə bədə qaldırılır, sağlıq deyilir. İnanın ki, bu məqamda (əlimi ürəyimin üstünə qoyub tam səmimi deyirəm - Ə.M.), söylənən sözlər nə qədər içdən gəlsə də, nə qədər təbii və səmimi olsa da ovqat məclis ovqatı olmadığından o da yapışdır sənə. Bir növü yükə çevrilir, ağırdır səni və sən də dözsürsən, dinləyirsən...

Bax, bütün bu yazdıqlarımı hərə bu və ya digər formada yaşayır. Həmin o yaşanan zamanın, duyğuların içində sən öz dünyandan ayrılmadığına görə ikili bir zaman yaşayır. O zamanın biri sən özünə aiddi, biri isə məclisdən qaynaqlanır. Bax, mən bu fikri dikte edərkən masamın üstündə olan xalq şairimiz Nəriman Həsənzadənin "Sirr deyil" şeirinin təsiri altındayam. Hələ 1973-cü ildə yazılmış bu qəribə şeir mənim iç dünyamı bir növü ələdi. Yadıma nələr, kimləri saldı. Xatirələrimin yuxusu qaçdı. Nəriman müəllim yazdı ki:

*Mənim sağlığıma içdilər dünən,
Dedi arzuna çat bir nəfər, dünən,
Siz çətin, mən amma çatmayacağam,
Mən heç vaxt arzuma çatmayacağam.*

Bəli, sağlıq deyəndə xoş dileklər səsləndirəndə heç kim qarşısındakının nələr çekdiyini, nələr yaşadığını bilmir, görmür, onu yalnız Allah bilir və bir də sevdiyim. Çünki sağlığa bədə qaldırmaq, sağlıq bağışlamaq de-

vil, arzudu, diləkdi. Neynəyim ki, arzu, diləklə nə sağlıq ala bilirsən, nə də olan sağlığı qoruyub saxlaya bilirsən. Çünki hər iki halda sağlığın bir sahibi var. O da Allahdı. O sağlığı Allah sevdiyinə, sevginə həsr etmək üçün verib sənə.

Sənin boynuna düşən isə veriləni, yeni əmanəti ünvanı üçün xərcləmək, sərf etməkdə. Ona görə də bir gerçəyi heç vaxt yaddan gərək çıxarmayasən. Unutmayasan ki, arzuya çatmağın yolu həm də sevdiyindən keçir. Onun dəstəyindən, yeni təbessümündən, səsinə səs verməyindən, sənənlə bərabər olmağından...

Bax, mən bunların içərisində özümü arayıb-axtaranda hiss edirəm ki, hələ də o sevgini, yeni səni bir zirvə, bir ucalıq, bir dünya kimi bütünlüklə fəth edə bilməmişəm. Ona görə də:

*Mən indi çıxıb gedəcəm,
Gedəcəm sizdən ayrılıb.
Özğələri ətrafımda -
Görəcəm bir də ayılıb...*

Əslində heç getmək istəmədiyim, heç ayağımın üz tutmaq istəmədiyi yerlər, ünvanlar o qədər ki. Belə götürəndə dünya böyükdü, amma Nəriman müəllimin təbirincə desəm, mənim arzum hara, getmək istədiyim yer hara, getməyə məhkum olduğum yer hara... Bax, ürəyimə ox kim sancılan da, küreyiməndən vurulan zərbə də bu suallardan qaynaqlanır, bu yaşamdan qidalanır. Bütünlüklə, arzumun, istəyimin ətəyinə çatmayan əlimin sızıltısını, göynertisini yaşayırəm. Və yenə də üz tuturam böyük şairimiz Nəriman Həsənzadəyə:

*Mənim arzum hara, daha mən hara,
Xatirə söyləsəm...bu bir yığındır.
Mən arzuma çatsam bədbəxt olaram,
Bəlkə xoşbəxtliyim, çatmamağımdır.*

Həqiqətən böyük məntiqdi. Özü də həyatın hər üzünü göstərən məntiq! Çünki mənim xoşbəxt olmağımı qəbul etməyinin özündən, varlığından keçir. O, bir fərd olaraq, bir varlıq olaraq məntiqli bir sual qoyur ortaya. Sual da belədi:

Sənin xoşbəxtliyinə görə mən niyə öz xoşbəxtliyimdən imtina etməliyəm?

Bəli, sual da gerçəkdi, haqlıdı, sual verən də. Amma cavab da gerçəkdi, cavab eşidən də. Burda bircə yol qalıb. O da Allahın iradəsinə söykənib bəxt deyiləni yaşamaq, özü də seve-sevə. Əvvəlkindən də, həmişəkəndən də çox seve-sevə yaşamaq. Hara getməyindən, harda olmağından asılı olmayaraq. Küssədən, bezmədən, yorulmadan SEVMƏK!

Bax, onda bu misralar mənim dilimdə yenə təkrarlanacaq:

*Bu getmək heç gəzmək deyil,
Küsmək nə də bezmək deyil.
Dözməyim də - dözmək deyil,
Eləcə dözmək sayılıb.*

Doğrudu, fikirlərimə şirik çıxmayan da olacaq. Yazdıqlarımı pafoslu bir çıxış kimi də

qiymətləndirən olacaq. Bunu qəbul edə bilmirəm və təbii sayıram. Ona görə ki, hər kəs öz baxış bucağı ilə, öz sevgisi ilə, öz ürəyi ilə, öz əxlaqı ilə və nəhayət öz ruhu ilə mövcuddu bu yer üzündə. Və deməli hər kəsin də sevgisi özü kimidi, özünə layıqdi. Ona görə də kimin nə deyəcəyi, kimin susacağı önəmli deyil. Önəmli odur ki:

*Kim isə, bəlkə də burda susacaq,
nə deyim,
yox, o da müqəssir deyil...
Xoşbəxt olmaq ilə - arzuya çatmaq
mən sizi bilmirəm, mənə bir deyil.
Bu da sirr deyil.*

Bəli, bu misralar indiki anımda məni divara söykəyib üzümə oxunan ittiham kimidir. Gerçəkliyin ittihamı. Orda hər şey deyilir. Susmaq da, danışmaq da, indi heç nəyi deyilmir. Çünki mənim xoşbəxtliyim sənə xoşbəxtliyin deyil... Bu da bütün mənalarda sənə halal haqqındı. Çünki sən öz xoşbəxtliyinin uğrunda, öz inancının və inamının uğrunda israrlısan. Və bu da sənə öz həyat kredondu. Mən isə öz günahını özü çəkməyə məhkum edilmiş bir bəndə. Və bu günah özünün cizgilərini heç harda axtarmayacaq, hardan gəldiyinin izinə düşməyə vaxt sərf etməyəcək. Çünki bu günahın adı da SEVGİ-Dİ! Və o sevgi üçün bütün cəzaları çəkməyə hazırım. Bu kənardan necə görünür, görünürsən, birmənalı qərarımdı:

*Günah gəzməyin izində
Hər şey yazılıb üzümdə.
Qalmışam dərya üzündə -
Kənardan üzmək sayılıb.*

Hə, Allah ömür versin, xalq şairimiz, gözəl poetik duyğuların müəllifi Nəriman Həsənzadəyə. Onun "Sirr deyil" şeirinin təsiri ilə bilgisayara dikte etdiyim bu yazımda mən də öz hislərimin sirr olmadığını ifadə etməyə çalışdım. Necə alındı bilmirəm, amma ürəyim və ruhum bir balaca sirkələndi. Sanki onların üzünə bir damcı şəh düşdü.